

60 JAAR
OKTOBERREVOLUTIE
1917 - 1977

Vooraf

In 1917 vond in het oude Rusland de socialistische revolutie plaats. Zij heeft een blijvende betekenis. Voor het eerst in de geschiedenis veroverde en behield de arbeidersklasse samen met de met haar verbonden groeperingen, de staatsmacht. Met de vestiging en de uitbouw van de Sowjet-Unie werd bewezen, dat de werkende bevolking een land kon besturen zonder kapitalisten, landheren en buitenlandse meesters — en beter. Wij kijken thans zestig jaar terug naar een gebeurtenis van wereld-historische betekenis. Niet als naar een goed geconserveerd museumstuk, maar een bron van inspiratie, kracht en lering, als een verworvenheid van de internationale revolutionaire arbeidersbeweging, die voor de taak staat overal en onder eigen omstandigheden wegen naar het socialisme te zoeken.

Bijzondere situatie

Onder welke omstandigheden veroverde de arbeidersklasse in 1917 in Rusland de macht? De Eerste Wereldoorlog van 1914-1918 had het Rusland van de Tsaar aan de rand van de totale ineenstorting gebracht. De economische toestand was catastrofaal. Wanbeheer in de industrie, nauwelijks aanvoer van materiaal; grote aantallen vakarbeiders bevonden zich aan het front en honderden bedrijven sloten hun poorten. Zelfs de militaire produktie stortte ineen. Op het platteland bevonden de niet in het leger opge-

nomen boeren zich in een onbeschrijflijke misère. De algemene achterlijkheid en de verwoestingen leidden tezamen tot een ware noodtoestand, met oorlogsverschrikkingen, waarbij miljoenen soldaten in de loopgraven verkommerden. De revolutionaire marxisten onder leiding van Lenin verzetten zich tegen de oorlog, als zijnde een rooftocht die uitsluitend bepaald werd door imperialistische belangen. Zij deden een beroep op de bevolking en de soldaten om in plaats van de arbeiders en boeren in andere landen te bevechten, de tsaristische kliek in eigen land weg te jagen. Hun leuze 'Vrede en brood' vond steeds meer ingang. De Russische kapitalisten, bevreesd voor de revolutionaire stemming onder de bevolking tegen het verrotte tsaren-regime, trachtte de crisis door een paleirevolutie te regelen, maar het volk loste in februari 1917 de crisis op eigen manier op.

De Socialistische Oktoberrevolutie

Het begon met grote stakingsbewegingen in de belangrijkste industriële centra, die, in het bijzonder in Petrograd (Leningrad), uitgroeiden tot een algemene politieke beweging tegen het tsarisme. Overal kwam het tot betogingen en botsingen met de politie, wapperden de rode vlaggen en klonk de leuze

'Weg met de tsaar', 'Vrede en brood'. De troepen begonnen in toenemende mate de zijde van de stakende arbeiders te kiezen, weigerden op de bevolking te schieten en daarmee werd het lot van het tsaristische regime bezegeld. Er werd een nieuwe, voorlopige regering gevormd, die echter niet met de politiek van het tsarisme brak, weigerde in te gaan op de verlangens en eisen van de boeren en arbeiders. Integendeel, zij begon een nieuw groot militair offensief. De revolutionaire krachten hadden echter hun eigen machtsorganen, de Sowjets (raden) van boeren-, arbeiders- en soldatenafgevaardigden, die belangrijke delen van het leger achter zich hadden staan.

In juli 1917 kwam het tot scherpe botsingen tussen de voorlopige regering en de bevolking. De regering zette heftige vervolgingen in tegen de

bolsjewiki, die de bevolking opriepen de februari-revolutie door te zetten naar een socialistische revolutie; die eisen voor vrede en brood te verwerkelijken.

'Het eigenaardige van het huidige moment in Rusland ligt in de overgang van de eerste etappe van de revolutie, die de bourgeoisie aan de macht heeft gebracht, ten gevolge van de onvoldoende georganiseerdheid van het proletariaat, naar haar tweede etappe, die de macht in handen van het proletariaat en de armste lagen der boeren moet geven', zo stelde Lenin.

De bolsjewiki hieven de leuze aan 'Alle macht aan de Sowjets' alhoewel ze zelf in die raden ver in de minderheid waren.

In de volgende maanden ontplooiden zich een felle politieke strijd, veel overtuigingsarbeid en mobilisatie van de massa's.

De toestand ontwikkelde zich zo, dat er slechts een terug of een vooruit mogelijk was. Of voortzetting van de oorlog en capitulatie voor de bourgeoisie, zoals de sociaal-democratisch getinte groeperingen voorstonden, hetgeen het einde van de revolutie zou hebben betekend; of het grijpen van de macht door de Sowjets om de revolutie in socialistische zin voort te zetten als enige uitweg naar vrede en inwilliging van de eisen van arbeiders en boeren.

De bolsjewiki plaatsten zich aan het hoofd van de massabeweging voor vrede en brood en organiseerden de opstand. In geheel Rusland komen de gebeurtenissen in een stroomversnelling. Toen de machts-overname door de Sowjets in Petersburg en Moskou een feit was geworden, volgden tientallen andere steden dit voorbeeld.

Op 25 oktober bezetten de Rode Garde en de revolutionaire troepen (nadat de kruiser Aurora met haar kanonnen het sein had gegeven) de stations, de post, de telegraaf, de ministeries en de staatsbank. Diezelfde avond kwam het Tweede Alrussische Sowjetcongres bijeen. De bolsjewiki hadden in voorafgaande verkiezingen daarin een ruime meerderheid gekregen. In naam van het congres werd de overgang van de gehele macht in handen van de Sowjets afgekondigd. Sociaal-democratische leiders verlieten het congres en voegden zich bij de voorlopige regering om de contrarevolutie voor te bereiden. Maar de eerste tegenstoot mislukte, doordat de gewapende bevolking kozakkenaanvallen voor de poorten van Petersburg afsloeg.

De socialistische revolutie was een feit geworden.

Socialisme en vrede

Het eerste besluit, dat het Sowjetcongres nam, was het door Lenin opgestelde decreet over de vrede. Aan alle oorlogvoerende landen werd voorgesteld, onmiddellijk en voor de tijd van minstens drie maanden een wapenstilstand te sluiten, teneinde onderhandelingen te kunnen beginnen over een rechtvaardige en democratische vrede, zonder annexaties. Het decreet riep de arbeiders in het westen op, om de zaak van de vrede met succes tot het einde door te voeren, en daarmee tevens de bevrijding van de werkende massa's te voltrekken.

Aan de wieg van de Sowjet-Unie stond zo de strijd voor de vrede. De Oktoberrevolutie toonde aan, dat vrede en socialisme met elkaar verbonden zijn. De Sowjet-regering, die zich voor alles los wilde maken van de imperialistische wereldoorlog, moest hiervoor een hoge prijs betalen. Bij de vrede van Brest-Litowsk tussen de Sowjet-Unie en Duitsland werden grote delen van de jonge staat afgescheurd en door Duitse militaristen bezet.

De Eerste Wereldoorlog eindigde in 1918 met een nederlaag van de Duitse imperialisten. Nu besloten de westerse kapitalisten de jonge Sowjetstaat te vernietigen.

De opstand, die de Sowjets aan de macht bracht, was snel en met betrekkelijk weinig bloedvergieten ver-

lopen. De overvaloorlog van veertien kapitalistische mogendheden die daarop volgde vergde enorme offers, evenals de daardoor aangewakkerde burgeroorlog. Elke burgerlijke journalist, diplomaat of zakenman voorspelde de ondergang van het Sowjet-systeem. De periode van de revolutie werd geteld in weken, dagen en uren. Alles hadden de kapitalisten er voor over om de rijkdom aan Russische grondstoffen weer in handen te krijgen en het Sowjet-systeem, met zijn uitwerking op de internationale arbeidersklasse, in de kiem te smoren. De gedachte, dat arbeiders hun eigen staat zouden besturen, was te gevaarlijk om die ongemoeid te laten.

Het duurde tot 1923 voordat de laatste vreemde troepen de Sowjet-Unie waren uitgejaagd. Toen eerst kon het uitgeputte land beginnen met het herstel van de oorlogsschade. De militaire vernietiging van de Sowjet-Unie was mislukt, maar het land bleef door vijanden omsingeld. De bestrijding van het eerste socialistische land bleef op de agenda van het internationale kapitalisme staan. Tegenover de voortdurende oorlogsdreiging door het kapitalisme ontwikkelde de Sowjet-Unie het principe van het vreedzaam naast elkaar leven van staten met verschillende maatschappelijke stelsels. Zij stimuleerde zakelijke betrekkingen met kapitalistische mogendheden, op basis van wederzijds voordeel. Vanaf 1929 werden de vijfjarenplannen ontwikkeld, die een sterke industriële groei in het land tot stand brachten. Het was dezelfde periode waarin het kapitalistische deel van de wereld geteisterd werd door een diepe crisis, massawerkloosheid en steeds toenemende spanning tussen ver-

schillende imperialistische mogendheden.

Het Duitse grootkapitaal zocht een uitweg in het fascisme en bracht Hitler aan de macht.

Aan het eind van de dertiger jaren deed de fascistische oorlogsdreiging zich ernstig voelen. In 1939 brak de wereldoorlog uit en in 1941 werd de Sowjet-Unie gedwongen haar bestaan als eerste socialistische staat in een bloedige oorlog te verdedigen. Daarmee kwam het anti-fascistische bondgenootschap voor vrijheid en onafhankelijkheid, de anti-Hitlercoalitie, tot stand, waartoe ons land ook behoorde.

Ongetwijfeld heeft de Sowjet-Unie de beslissende bijdrage geleverd in het verslaan van het Hitler-fascisme. Na een aantal omvangrijke en bloedige veldslagen, waaraan namen als Leningrad, Stalingrad, Moskou en Koersk zijn verbonden, werden de nazi's tot in de bunkers van Berlijn teruggejaagd en verslagen.

De offers van de Sowjet-Unie waren onoverzienbaar. Tientallen miljoenen doden en vermisten, honderden grote steden en duizenden dorpen waren met de grond gelijk gemaakt en tot op de dag van vandaag is de bevolkingsopbouw van de Sowjet-Unie verstoord, door de geleden verliezen uit de Tweede Wereldoorlog. Ook daarom zijn alle verhalen over 'Sowjet-dreiging' platvloerse leugens. De Sowjet-Unie heeft voor alles belang bij vrede; vrede om het land verder te kunnen ontwikkelen. Het land kent geen wapenkapitaal-groeperingen, die uit puur eigen belang de spanning in de wereld opvoeren.

De Sowjet-Unie is een bondgenoot van alle vredelievende mensen in de wereld, ook van ons land, in zijn verzet tegen iedere oorlogsdreiging en met name die van een herlevend Duits revanchisme.

De nederlaag van het Duitse en Japanse fascisme hebben geleid tot het ontstaan van een reeks nieuwe socialistische landen in Oost-Europa en Azië. Dit heeft de krachtsverhoudingen in de gehele wereld drastisch veranderd. De socialistische staten, de massa-strijd in de kapitalistische landen en de vrijheidsbeweging in de neo-koloniaal onderdrukte gebieden vormen een hinderpaal voor de imperialisten om een wereldoorlog te ontketenen.

Inmiddels hadden de Verenigde Staten een koers ingezet, die erop gericht was de Sowjet-Unie aan atoomchantage te onderwerpen. Maar de Sowjet-Unie doorbrak het Amerikaanse atoombom-monopolie en doorkruiste daarmee deze plannen. Na moeizame en hardnekkige vredesstrijd, dwars tegen de koude oorlog in, werden de imperialisten tenslotte

gedwongen de gegroeide machtsverhoudingen te erkennen en de Akkoorden van Helsinki te ondertekenen, Akkoorden die de grenzen in Europa vastleggen en onschendbaar hebben verklaard, die de veiligheid en de ontspanning ten goede kunnen komen.

Alle vredelievende mensen moeten zich inzetten om deze akkoorden ook werkelijk tot uitvoering gebracht te krijgen.

Verschillen en overeenkomsten

De socialistische opbouw in de Sowjet-Unie heeft zich na 1917 in een sterk geforceerd tempo voltrokken. Laten we de feiten nog eens achter elkaar zetten.

Van 1914-'17 bracht de Eerste Wereldoorlog enorme vermoestingen en totale uitputting van het Tsaristische Rusland. Van 1917 tot 1923 een interventie-oorlog van 14 kapitalistische staten op Sowjetbodem, die bovendien een burgeroorlog in het land opriep.

Van 1923 tot 1929 herstel van de oorlogsschade. In 1929 werd het economische peil van 1914 weer bereikt. Van 1929 tot 1939 de eerste werkelijke opbouwfase, die echter al snel beïnvloed werd door de aanvalsdreiging vanuit Hitler-Duitsland. 1941-1945 de oorlog tegen het Duitse fascisme, waarbij ongekende offers werden gebracht aan mensenlevens en materiële goederen.

Van 1945 tot 1952 herstel van de oorlogsschade, terwijl de druk van Amerikaanse atoomchantage voelbaar

was. In de daarop volgende jaren volgde een periode van koude oorlog en een verdere geforceerde opbouw van de Sowjet-economie. De vorming van een moderne weerbare socialistische staat kwam tot stand onder voortdurende buitenlandse dreiging en heeft zware offers gevraagd van de bevolking.

Onder deze omstandigheden ontwikkelde zich een sterk gecentraliseerd bestuur, waarbij vele oude bureaucratische vormen bleven bestaan en democratische vormen, ook bij gebrek aan tradities, onvoldoende tot ontplooiing kwamen. Het zijn in wezen de schreeuwers over 'mensenrechten', die met de neutronenbom in hun bagage en met hun niet-aflattende pogingen om de spanningen in de wereld op te voeren, een remmende werking op de volle ontplooiing van de democratie in de

Sowjet-Unie hebben uitgeoefend. De geschiedenis, ook die van na de Oktoberrevolutie, heeft niets automatisch. Zij gaat over bergen, maar ook door dalen.

Marx had er al op gewezen, dat het communisme niet mag worden beschouwd als 'een ideaal, waarnaar de werkelijkheid zich te richten heeft', maar als 'de werkelijke beweging, die de huidige toestand opheft'.

Het verschil, dat soms optreedt tussen ideaal en werkelijke ontwikkeling, wordt door de kapitalistische propaganda steeds misbruikt om mensen die walgen van de kapitalistische smeerlapperij (denk aan Vietnam) te ontmoedigen.

Maar toestanden in de Sowjet-Unie, die afwijken van onze opvattingen over socialisme, toestanden, die wij bekritisieren, die niet model staan voor ons toekomstperspectief en die,

gezien de specifieke ontwikkeling in de Sowjet-Unie; daarvoor ook niet kunnen staan, hebben de grootheid van de Oktoberrevolutie, en de betekenis van de Sowjet-Unie niet mogen aantasten.

Naast de bijzondere kenmerken van de Oktoberrevolutie en de ontwikkeling in de Sowjet-Unie zijn er ook enkele algemene grondpatronen, die hun waarde tot op de dag van vandaag voor de algehele internationale arbeidersbeweging hebben bewezen.

Het gaat hier om de leidende rol van de arbeidersklasse (in zijn breedst mogelijke samenstelling) in de strijd voor het socialisme, om het bondgenootschap tussen de arbeiders en reeksen andere groeperingen, die door het grote kapitaal worden uitgebuit, om de noodzaak van een partij, die eensgezind aan de kop van de beweging gaat en in staat is historische initiatieven te nemen.

Ook Lenin heeft er op gewezen, dat de overgang van het kapitalisme naar het socialisme zich langs verschillende wegen zal voltrekken, terwijl de bovengenoemde grondgedachten van algemene betekenis blijven.

De ontwikkeling van de Sowjet-Unie, die nu haar zestigste verjaardag viert, heeft bewezen, dat het socialisme een realiteit kon worden.

De Oktoberrevolutie heeft een machtig alternatief tegenover het kapitalisme verschaft. Een alternatief, dat de rechtse sociaal-democratie in de strijd tegen de reactie nog nooit heeft kunnen bieden. Haar politiek van aanpassing tijdens de Eerste Wereldoorlog aan de eisen van de imperialisten en wapenfabrikanten heeft tot een breuk geleid tussen de revolutionaire marxisten (communisten) en reformisten

(rechtse sociaal-democraten). Ook in de crisis, de Tweede Wereldoorlog, de koloniale oorlog was de sociaal-democratie machteloos of aan de zijde van het kapitaal.

De crisis in het huidige kapitalistische stelsel toont opnieuw aan hoe de weg van aanpassing in het slop is geraakt. Hoe zij leidt tot 'oplossingen' ten gunste van de grote monopolies en ten nadele van het volk.

Bron van inspiratie

De Oktoberrevolutie werd overal met geestdrift ontvangen. Ook in ons land ontstond een beweging 'Handen af van de Sowjet-Unie'. Stakingen tegen wapentransporten ten behoeve van de interventielegers braken ook in onze havens uit. Demonstraties van solidariteit werden in Den Haag met schrikreacties geregistreerd. De gebeurtenissen in het oude Rusland deden de bezitters in ons land de schrik om het hart slaan. Dit vond zijn weerslag in het inwilligen van een serie eisen, waarvoor de arbeidersbeweging tientallen jaren tevoren hardnekkig had gestreden. Het algemeen kiesrecht voor mannen en vrouwen werd ingewilligd, de acht-urendag kwam tot stand; de leeftijden voor ouderdomspensioen ging omlaag, en uitkeringen omhoog. Ook op het gebied van woningbouw, sociale wetgeving en lonen konden belangrijke resultaten worden geboekt. Alles werd als bij toverslag ingewilligd... Voor het eerst bleek, welk een machtig bondgenootschap de Nederlandse arbeidersklasse vond in het revolutionaire Rusland. De Oktoberrevolutie is geen model

voor andere volkeren. Cuba, China, Vietnam ze volgden alle hun eigen weg naar het socialisme. Maar wel een weg, die door de overwinning van de Oktoberrevolutie in Rusland, door het ontstaan en de groei van de Sowjet-Unie mede mogelijk geworden is. Nederland is geen Rusland, Italië of Angola. Wij zullen onze eigen weg

naar het socialisme gaan. Maar daarbij zijn de slagen, die door het succes van de Sowjet-Unie aan het systeem van het kapitalisme zijn toegebracht, reeds nu in ons voordeel en vinden de Nederlanders, die de macht van Shell en Philips willen breken, het land van de Oktoberrevolutie als een bolwerk van vrede en anti-imperialisme aan hun zijde.

Neem een abonnement op DE WAARHEID

0 per week	f 2,50
0 per maand	f 10,80
0 per kwartaal	f 32,40
0 studenten per kwartaal	f 20,—
0 op vrijdag en zaterdag per maand	f 3,60
0 proefabonnement twee weken gratis	

naam

adres

plaats

0 Giro 0 Kwitantie

Ondergetekende

naam

adres

plaats

beroep

geb. datum

man / vrouw geeft zich op als lid van de CPN.

*Kan in enveloppe zonder postzegel verstuurd worden door op adreszijde te vermelden:
Machtiging 2518, Keizersgracht 324, Amsterdam.*

Word lid van de CPN

